

Sygn. akt I Ca 306/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący : Sędzia Katarzyna Powalska

Sędziowie: Joanna Składowska

B. B.

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2023 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko Skarbowi Państwa – (...) Zarządowi (...) w B.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 30 marca 2023 roku, sygn. akt I C 639/17

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 na następujący:

„ 1. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powoda P. G. 49 480,88 (czterdzieści dziewięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt 88/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie :

od kwoty 11 000 (jedenaście tysięcy) złotych od 16 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty,

od kwoty 7 103,53 (siedem tysięcy sto trzy 53/100) złote od 13 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty,

od kwoty 5 177,35 (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt siedem 35/100) złotych od 2 listopada 2018 roku do dnia zapłaty,

od kwoty 26 200 (dwadzieścia sześć tysięcy dwieście) złotych od 18 lutego 2020 roku do dnia zapłaty”;

umarza postępowanie w zakresie obejmującym orzeczenie o ustawowych odsetkach za opóźnienie:

od kwoty 7 103,53 złote za okres od 16 stycznia 2017 roku do 12 kwietnia 2018 roku,

od kwoty 5 177,35 złotych za okres od 16 stycznia 2017 roku do 1 listopada 2018 roku,

od kwoty 26 200 złotych za okres od 16 stycznia 2017 roku do 17 lutego 2020 roku;

oddala apelację w pozostałej części;

znosi wzajemnie między stronami koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 306/23

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 30 marca 2023 r. wydanym w sprawie I C 639/17 zasądzono od pozwanego Skarbu Państwa – (...) Zarządu (...) w B. na rzecz powoda P. G. 49.480,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty (pkt 1. wyroku). Ponadto, zasądzono od pozwanego na rzecz powoda 3.634,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2. wyroku), nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łasku 9.350,93 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych związanych z opiniami biegłych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt 3. wyroku) oraz nie obciążono pozwanego pozostałymi kosztami postępowania (pkt 4. wyroku).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

Powód P. G. jest właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości W., gmina B., składającej się z działek gruntu o numerach ewidencyjnych: 47, 79, 208, 252 (zabudowana działka gruntu) i 366 o łącznej pow. 4,57 ha, objętej księgą wieczystą Kw nr (...).

Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy B. uchwalonego uchwałą Rady Gminy B. Nr V/38/07 przeznaczenie nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw nr (...) jest następujące:

- działka nr (...): obszar od drogi stanowiącej południową granicę działki do około 70 m w głąb działki w kierunku północnym to zabudowa mieszkaniowa z towarzyszącymi usługami nieuciążliwymi (w tym usługi publiczne) oraz zabudowa letniskowa i zabudowa zagrodowa oznaczona symbolem Mr , pozostałą część działki stanowią grunty orne oznaczone symbolem R; ponadto obszar działki od około 100 m od drogi stanowiącej jej południową granicę do końca działki w kierunku północnym stanowi obszar zmeliorowany, a cała działka znajduje się w O. Zespołów (...) (projektowanych)- (...),

- działka nr (...): łąki, pastwiska, trwałe użytki zielone oznaczone symbolem R.; ponadto obszar działki znajduje się w O. Zespołów (...) (projektowanych)- (...),

- działka nr (...): projektowany zbiornik retencyjny (...), ponadto obszar działki znajduje się w O. Zespołów (...) (projektowanych)- (...),

- działka nr (...): obszar od drogi stanowiącej północną granicę działki do około 90 m w głąb działki w kierunku południowym to zabudowa mieszkaniowa z towarzyszącymi usługami nieuciążliwymi (w tym usługi publiczne) oraz zabudowa letniskowa i zabudowa zagrodowa oznaczona symbolem Mr , dalej do około 320 m w głąb działki w kierunku południowym to grunty rolne oznaczone symbolem R; pozostałą część działki zajmują łąki, pastwiska, trwałe użytki zielone oznaczone symbolem R.; ponadto obszar działki od około 320 m od drogi stanowiącej jej północną granicę do końca działki w kierunku południowym stanowi obszar zmeliorowany, a cała działka znajduje się w O. Zespołów (...) (projektowanych)- (...),

- działka nr (...): obszar od drogi stanowiącej północną granicę działki do około 100 m w głąb działki w kierunku południowym to zabudowa mieszkaniowa z towarzyszącymi usługami nieuciążliwymi (w tym usługi publiczne) oraz zabudowa letniskowa i zabudowa zagrodowa oznaczona symbolem Mr , dalej do około 290 m w głąb działki w kierunku południowym to grunty rolne oznaczone symbolem R; pozostałą część działki stanowią grunty rolne klasy III oznaczone symbolem R; ponadto obszar działki od około 20 m w głąb działki od drogi stanowiącej jej północną

granicę do około 280 m działki w kierunku południowym stanowi obszar zmeliorowany, a cała działka znajduje się w O. Zespołów (...) (projektowanych)- (...).

Zgodnie z art. 154 ustawy o gospodarce nieruchomościami – Dz. U. z 2001 r., poz. 1899, w przypadku braku planu miejscowego przeznaczenie nieruchomości ustala się na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku braku studium lub decyzji, uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości.

Regulację szczególną stanowi uchwała nr XXIX/379/ 16 Sejmiku Województwa (...) z dnia 25 października 2016 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Ł.. Jest to kolejny akt o podobnym charakterze. Poprzednim była uchwała nr LI/ 1469/ 10 Sejmiku Województwa (...) z dnia 9 lutego 2010 r., uchylona przez obecnie wprowadzoną w życie. Obszar ustanowiony na podstawie poprzedniej uchwały nie obejmował jednak przedmiotowej nieruchomości.

Określony w obowiązującej uchwale nr XXIX/379/16 obszar ograniczonego użytkowania został podzielony na 2 podobszary oznaczone symbolami A i B:

- podobszar A, którego granicę wewnętrzną wyznacza granica terenu lotniska, zewnętrzną natomiast wyznaczają izoliny równoważnego poziomu dźwięku L A. (...) = 60 dB oraz L A. (...) = 50 Db,

- podobszar B, którego granicę wewnętrzną wyznacza izolina równoważnego poziomu dźwięku A, zewnętrzną granicę podobszaru B izolina równoważnego poziomu dźwięku L A. (...) = 55 dB oraz L A. (...) = 45 dB.

Nieruchomość strony powodowej znajduje się w podobszarze A.

Na nieruchomości strony powodowej dochodzi do przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu lotniczego w środowisku – w trzech pokojach budynku mieszkalnego. Gdyby nie utworzono (...) budynek strony powodowej spełniałby wymogi w zakresie izolacyjności akustycznej. Niezbędne jest zwiększenie izolacyjności akustycznej okien oraz zainstalowanie 9 wentylatorów sufitowych wyposażonych w regulator kierunku obrotów i prędkości obrotowej – w skompensowania braku możliwości otwierania okien podczas występowania hałasu lotniczego, wynikającego z utworzenia (...).

Utrata wartości rynkowej nieruchomości strony powodowej – działki nr (...) - w wyniku wejścia w życie uchwały Sejmiku Wojewódzkiego Nr XXIX/379/16 z dnia 25 października 2016 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania lotniska wojskowego Ł. wynosi 36.200 zł.

Łączny koszt prac związanych z zapewnieniem odpowiedniego klimatu akustycznego w budynku mieszkalnym strony powodowej to kwota 13.280,88 zł.

Pełnomocnik strony powodowej wystosował do pozwanego pisemne wezwanie do zapłaty kwoty 60.000 zł w terminie do dnia 15 stycznia 2017 r.

Pismem z 28 grudnia 2016 r. pozwany odmówił uznania zgłoszonych roszczeń.

Sąd Rejonowy opierając swoje rozstrzygnięcie na podstawie art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska przyjął, że stronie powodowej przysługuje od pozwanego łączne odszkodowanie w zakresie spadku wartości nieruchomości i kosztów rewitalizacji akustycznej w wysokości 49.480,88 zł i taką kwotę zasądził od pozwanego. W zakresie odsetek Sąd Rejonowy wskazał, że należne są one od dnia 16 stycznia 2017 r. W ocenie Sądu Rejonowego można by co prawda rozważyć ewentualne przyznanie odsetek od chwili wyrokowania, gdyby bowiem wezwaniem do zapłaty a wezwaniem orzeczenia doszło do znaczącej zmiany wartości nieruchomości, co nie wynika z opinii biegłego. Nie było – zdaniem Sądu I instancji – przeszkód, by pozwany już w momencie wezwania wypłacił niesporna jego zdaniem część odszkodowania, ewentualnie wypłacił je z zastrzeżeniem

zwrotu. Przyznanie odsetek od daty wyrokowania byłoby chyba nieuprawnionym premiowaniem pozwanego, który nie uznał zasadne roszczenia.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł pełnomocnik pozwanego, zaskarżając je w części tj. pkt 1 w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 49.480,88 zł od dnia 16 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty zamiast od dnia wyrokowania zarzucając naruszenie przepisów, a mianowicie art. 481 § 1 w zw. z art. 363 § 2 k.c. oraz art. 455 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 oraz art. 126 ust. 3 w zw. z art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska.

Z ostrożności procesowej w przypadku nie uwzględnienia wyżej wskazanego zarzutu skarżący wskazał na naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na zasądzeniu w pkt 1. sentencji wyroku od pozwanego na rzecz powoda żądanej kwoty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 16 stycznia 2017 r. zamiast prawidłowo:

- od kwoty 11.000,00 zł od dnia 16 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 7.103,53 zł od dnia 13 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 5.177,35 zł od dnia 02 listopada 2018 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 26.200,00 zł od dnia 18 lutego 2020 r. do dnia zapłaty

czyli zgodnie z treścią oświadczenia strony powodowej zawartym w piśmie procesowym z dnia 18 lutego 2023 r.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o:

zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, poprzez ustalenie, iż stronie powodowej przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od orzeczonej kwoty, które powinny być liczone od dnia wyrokowania;

zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych prawem.

W odpowiedzi na apelację, pełnomocnik strony powodowej wniósł o:

jej oddalenie w zakresie punktu 1 i 2 apelacji;

zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za postępowanie odwoławcze według norm przepisanych;

dokonanie korekty zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty 49.480,88 zł zgodnie z żądaniem powoda przedstawionym w piśmie z dnia 18 lutego 2023 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje okazała się częściowo zasadna i to w stopniu oczywistym.

Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy zasądzając odsetki w sposób wskazany w sentencji wyroku wyraźnie wyszedł poza żądanie strony powodowej, wskazującej w piśmie z dnia 18 lutego 2023 r. rozszerzającym powództwo, iż ostatecznie wnosi o zasądzenie kwoty 49.480,88 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie co do kwoty 11.000,00 zł od 16 stycznia 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 5.177,35 zł od 2 listopada 2018 r. do dnia zapłaty i od kwoty 26.200,00 zł od dnia 18 lutego 2020 r. do dnia zapłaty.

Sąd I instancji orzekając o całości odsetek, zasądzając je od 16 stycznia 2017 r. w stosunku do całej zasądzonej kwoty, wyszedł ponad żądanie strony powodowej. Powód nie wnosił bowiem w żadnym wypadku o zasądzenie odsetek od

kwoty 7.103,53 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2018 r., od kwoty 5.177,35 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 1 listopada 2018 r. oraz od kwoty 26.200,00 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 17 lutego 2020 r.

Dlatego też, Sąd Okręgowy dokonał modyfikacji wyroku Sądu I instancji, zasądzając ustaloną trafnie przez Sąd Rejonowy kwotę 49.480,88 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zgodnie z żądaniem strony powodowej z postępowania pierwszoinstancyjnego, do którego przed Sądem II instancji przychylił się pozwany.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok Sądu I instancji, o czym orzeczono w punkcie I. wyroku, oraz na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. umorzono postępowanie z uwagi na niedopuszczalność wydania wyroku w zakresie obejmującym orzeczenie o ustawowych odsetkach za opóźnienie od kwoty 7.103,53 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 12 kwietnia 2018 r., od kwoty 5.177,35 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 1 listopada 2018 r. oraz od kwoty 26.200,00 zł za okres od 16 stycznia 2017 r. do 17 lutego 2020 r. – o czym orzeczono w punkcie II. wyroku.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego domagając się zasądzenia stronie powodowej odsetek za opóźnienie dopiero od dnia wyrokowania. Takie żądanie nie jest jednak w jakikolwiek sposób uprawnione. Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Zgodzić należy się bowiem, z poglądem, iż co do zasady, odpowiedzialny za szkodę pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia odszkodowawczego z momentem otrzymania od poszkodowanego wezwania do likwidacji szkody. W przypadku gdy odszkodowanie ma nastąpić w formie pieniężnej, od tej chwili wierzyciel ma prawo żądania zapłaty na swoją rzecz odsetek za opóźnienie na podstawie przepisu artykułu 481 k.c., pod warunkiem że w wezwaniu o zapłatę skonkretyzował także swoje roszczenie co do wysokości. Reguła ta nie może jednak być stosowana w sposób mechaniczny, nieracjonalny i sprzeczny z poczuciem sprawiedliwości. Przyjąć należy, że przedmiotowe wezwanie, o jakim mowa w artykule 455 k.c., może wywołać omawiane skutki jedynie wówczas, gdy w konkretnych okolicznościach faktycznych z jego treści można z wysokim prawdopodobieństwem przyjąć, że rzeczywiście doszło do powstania szkody w określonej w wezwaniu wysokości oraz żeby adresat wezwania ponosił za nią odpowiedzialność (Wyrok SA w Poznaniu z 23.11.2021 r., I ACa 607/20, LEX nr 3306046). Dlatego też, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie dopiero od dnia wyrokowania. Z tych względów, apelację pozwanego w tej części należało oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c., o czym orzeczono w punkcie III. wyroku.

Ponieważ tak ukształtowane orzeczenie Sądu II instancji oznacza, że skarżąca strona pozwana wygrała sprawę w postępowaniu apelacyjnym jedynie w części, dlatego w punkcie IV. wyroku na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. postanowiono znieść wzajemnie między stronami koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym. Odpowiedzialność obu stron za powstałe w tymże postępowaniu koszty procesu jest bowiem porównywalna.